

Tiivistelmä

Pienet lapset kertovat – Suomesta turvaa hakevien lasten näkemyksiä hyvästä elämästä

Selvityksen tarkoituksena oli kuulla, minkälaisia näkemyksiä Suomesta turvaa hakevilla pienillä lapsilla on hyvästä elämästä. Lisäksi tarkoituksena oli jakaa tätä lasten kertomaa tietoa päättäjille ja lasten parissa toimiville ammattilaisille ja vapaaehtoisille sekä auttaa hyödyntämään tietoa päätöksenteon ja kehittämistyön tukena.

Selvitys toteutettiin Suomen UNICEFin, Pelastakaa Lasten ja lapsiasiavaltuutetun yhteistyönä keväällä 2023. Selvitykseen osallistui 21 iältään 2–9 -vuotiasta lasta. Osallistujat olivat vastaanottokeskuksissa asuvia tilapäistä suojelua saavia ja kansainvälistä suojelua hakevia huoltajan kanssa Suomeen tulleita lapsia. Selvityksen aineisto kerättiin kuvakerronnan avulla. Kuvakerrontaa täydensivät lasten kanssa käydyt keskustelut heidän tekemistään kuvatauluista. Laadullinen aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Selvityksen tulokset voidaan tiivistää iloa tuottaviin asioihin, surua ja pelkoa tuottaviin asioihin sekä unelmiin ja toiveisiin. Iloa tuottavina asioina lapset mainitsivat useimmin liikkumisen ja liikuntaleikit, leikkimisen ja lelut, läheiset ja kodin, luovan tekemisen, lemmikit ja eläimet, median sekä syntymäpäivät. Surua ja pelkoa tuottavia asioita lapsille olivat sota, sairaudet ja yksinäisyys. Unelmana ja toiveena lapsilla oli yleisimmin lemmikki.

Tulosten pohjalta keskeisimpiä johtopäätöksiä ovat leikkimahdollisuuksien sekä liikkumisen ja toiminnallisuuden varmistaminen lasten jokapäiväisessä elämässä. Lapsilla tulee olla mahdollisuuksia jakaa omia kokemuksiaan turvalliselle aikuiselle sekä osallistua vertaisryhmän toimintaan. Lapsille tulee tarjota mahdollisuuksia viettää aikaa eläinten kanssa. Surujen ja pelkojen käsittelyn lisäksi tärkeää on mahdollistaa lasten elämässä asioita, jotka tekevät heidät iloiseksi sekä vahvistaa lasten unelmia ja toiveita.

Asiasanat: Lapset, vastaanottokeskus, tilapäinen suojelu, kansainvälinen suojelu, turvapaikanhakijat, pakolaiset, hyvä elämä, hyvinvointi, lapsen oikeudet